

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Fortum Power and Heat Oy:n Laukaan ja Jyväskylän kuntarajalle rakennettavan 400 kV:n sähkönsiirtoyhteyden YVA-tarveharkinnasta

Lupa- ja valvontalautakunta 27.08.2025

388/10.02.07/2025

Päätösehdotus

Lupa- ja valvontalautakunta Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan hankkeesta seuraavaa:

Hanke ei YVA-lainsäädännön perusteella kuulu automaattisesti menettelyn piiriin, YVA-menettely saatetaan silti vaatia YVA-lain 3 §:n mukaisesti, vaikka hanke ei kuuluisi liitteessä 1 tarkoitettuun hankeluetteloon, jos sillä todennäköisesti saattaa olla merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Esitetyn YVA-tarveharkintaselvityksen perusteella ympäristövaikutukset eivät kokonaisuudessaan ole merkittävät, lisäksi hankkeen rakentamistoimet sijoittuvat Laukaan kunnan puolelle vain muutaman sadan metrin matkalta. Hankkeen sijoituessa osittain pohjavesialueelle, saattavat vaikutukset kuitenkin ulottua Laukaan kunnan puolelle, koska linjan pohjoispään Lintumäen pohjavesialueelle sijoittuvalta osalta pohjaveden virtaussuunta on kaakkoon Laukaan kunnan puolelle ja kohti Leppäveden vedenottamoa. Vaikutukset olisivat rakentamisen aikaisia. Näiden vaikutusten ehkäisemiseksi on selvityksessä esitetty maaston korkeusmallin ja pohjavedenpinnan vuodenaikaisen vaihtelun selvittämistä työnaikaisilla osa-alueilla. Nämä esiselvitykset tulee tehdä huolellisesti pohjavedelle aiheutuvan riskin ehkäisemiseksi.

Pintavesien suojelemiseksi on selvityksessä esitetty myös toimenpiteitä, jotka tulee toteuttaa myös Multajokeen laskevan uoman yhteydessä. Hankkeen rakentamisen ajoittaminen liito-oravan pesimäkauden vähentää myös niille melusta ja puuston poistosta aiheutuvaa haittaa, vaikka havaintoja ei Laukaan puolella kulkevan reitin varrelta olekaan. Koska voimajohto sijoittuu jo olemassa olevaan maastokäytävään ja maakaapelireitti olemassa olevaan infraan teiden ja tonttien vierelle, eivät vaikutukset maisemaan ole niin merkittävät kuin uuden reitin ollessa kyseessä.

Selvityksessä esitettyjen tietojen ja ennaltavaraautumistoimien, sekä hankkeen mittaluokan ja hankkeen sijoittumisen perusteella Laukaan ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, ettei se katso tarpeelliseksi vaatia YVA-menettelyn soveltamista hankkeeseen, vaan Keski-Suomen ELY-keskus asiantuntijatahona suorittaa arvioinnin. Kansallisen huoltovarmuuden ja energiansiirron turvaamisen näkökulmasta hanke palvelee laajasti myös yleistä etua.

Päätös

Selostus

Keski-Suomen ELY-keskukseen on tullut pyyntö ratkaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarve YVA-lain (252/2017 YVAL) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen. Kyseessä on Fortum Power and Heat Oy:n Laukaan ja Jyväskylän kuntarajalle rakennettava 400 kV:n sähkönsiirtoyhteys. Ennen päätöksen tekemistä ELY-keskus varaa Laukaan ympäristönsuojeluviranomaiselle tilaisuuden esittää lausunto päätöksenteossa huomioitavista seikoista sekä YVA-menettelyn tarpeellisuudesta.

Lausuntopyynnön liitteenä olevassa hakijan tekemässä YVA-tarveharkintaselvityksessä kuvataan ympäristön nykytila ja selvitetään uuden maanpäällisen voimajohtoon ja maakaapelin mahdollisia ympäristövaikutuksia. Arviointi sisältää alustavat toimenpiteet haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ja lieventämiseksi.

YVA-tarveharkintaselvityksen mukaan voimajohtoreitin pituus tulisi olemaan noin 7 km ja maakaapelireitin pituus yhteensä noin 10 km. Pohjoisessa Fingridin sähköasema ja reitin alkuosa sijoittuvat Laukaan kunnan alueelle, karttatarkastelun mukaan 200-300 m:n matkalla, mutta muuten reitti kulkee Jyväskylän alueella. Reitti alkaa pohjoispäässä Fingrid Oyj:n Vihtavuoren sähköasemalta ja päättyy eteläpäässä Itäisen Seppälänkankaan suunnitteilla olevalle sähköasemalle. Voimajohtoon reitti tulee sijoittumaan valtaosin olemassa olevien maastokäytävien varrelle.

Terveharkintaselvityksen mukaan hankkeesta saattaa Laukaan kunnan puolelle esiintyä vaikutuksia pohjaveteen, pintavesistä Multajokeen sekä jossain määrin liito-oraviin.

Sähkösiiirtoreitti sijoittuu yhteensä noin 2 km matkalta Lintumäen pohjavesialueelle. Alue on luokiteltu vedenhankinnan kannalta tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E-luokka). Pohjaveden määrällinen ja kemiallinen tila on hyvä (Syke, 2025). Maakaapeli tulee sijoittumaan noin 1,2 m syvyyteen. Voimajohtojen pylväiden perustukset kaivetaan noin 1–2 m syvyyteen. Ei voida vielä varmuudella sanoa, sijoittuvatko kaivantojen lopulliset syvyydet paikoin pohjavedenpinnan alapuolelle, mutta tämä tarkentuu jatkosuunnittelussa. Hankkeen myöhemmissä suunnitteluvaiheissa tarkennetaan sekä maaston korkeusmalli, että pohjavedenpinnan vuodenaikainen vaihtelu niillä työnaikaisilla osa-alueilla, joilla kaivannot voivat ulottua pohjaveden tasoon.

Rakennusvaiheen toiminnot – kaivuut, paalutukset, massanvaihdot ja mahdollinen kuivatus – voivat lyhytaikaisesti muuttaa pohjaveden virtausreittejä ja lisätä veden sameutta sekä ravinne- ja metallipitoisuuksia. Käytön aikana pohjaveteen ei kohdistu vaikutuksia. Hyvällä suunnittelulla, varautumisella ja valvonnalla vaikutukset ovat todennäköisesti vähäisiä ja paikallisia.

Reitti risteää myös kahden Syken PUROHELMi-hankkeessa (pienien virtavesien luonnontilan muuttuneisuus) rajatun puron kanssa. Pohjoisessa reitti alittaa vähäisen suojeluarvon omaavan uoman, joka laskee lopulta Multajokeen.

Pylväiden ja maakaapelin perustamistöiden yhteydessä toimenpidealueella ja sen läheisyydessä sijaitseviin puroihin ja ojiin voi aiheutua lisääntynyttä kiintoaineskuormitusta ja siitä johtuvaa veden samentumista. Majajärveen voi myös valua vähäistä kiintoaineista. Toiminnan aikaista veden pilaantumisriskiä ei ole.

Pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää huolellisilla työskentelytavoilla, kuten käyttämällä suojaavia rakenteita rakentamisen ja kunnossapidon aikana. Purojen reunustava kasvillisuus jätetään mahdollisimman koskemattomaksi tai sitä lyhennetään vain tarvittavilta osin, jota puroilla olisi pysyvä suojavyöhyke. Pylvässijoittelussa huomioidaan purojen sijainnit, ja pyritään pitämään etäisyyttä pylvään ja puron välillä. Hanke ei arvioida vaikuttavan purojen virtamaan. Puroihin voidaan toteuttaa

kunnostustoimenpiteitä, jos sille on tarvetta rakentamisen jälkeen. Vaikutukset pintavesiin arvioidaan vähäisiksi.

Esityslistan ohessa:

- YVA-tarveharkintaselvitys, 23.5.2025

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteeri Pälvi Pöyhönen, p. 0400 569 811